

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tözsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmiveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor. félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Kérelem. Tisztelettel kérjük ama előfizetőinket, kiknek **előfizetése** lejárt, hogy a **lapdíjat** mielőbb küldjék.
Pénzek és egyéb postai küldemények **csakis budapesti címünkre** (Teréz-körut 2.) intézendők.

A tisztviselők pragmatikája.

A közigazgatási reform tárgyalásával kapcsolatosan az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete mozgalmat indított a szolgálati pragmatika megalkotásának és az automatikus előléptetés törvénybeiktatásának kérdésében.

E végből az egylet nagyobb küldöttsége felkereste a belügyminisztert és a munkapárt elnökségét.

A belügyminiszter elvben helyeselte a mozgalmat, de a mostani viszonyokat nem tartotta megfelelőnek a kérdés megoldására.

Igen érdekesen és alapos hozzáértéssel nyilatkozott erről báró *Vojnits István*, a munkapárt ügyvezető elnöke. A küldöttség szónokának beszédére adott válaszában ezeket a figyelemreméltó kijelentéseket tette:

— Meg lehetnek nyugodva e tekintetben, hogy mi készséggel támogatjuk önöket és ügyükben önök a legjobb helyről kaptak biztosítékot. Ami az automatikus előléptetést illeti, *ez egy bizonyos pontig már megvan.* Ezt egy 1912-es törvény biztosította, s mikor ez megtörtént, éppen az állami tisztviselők mondták, hogy injuria velük szemben, hogy a megyei tisztviselőket külön státusba osztják. Most pedig, hogy a kinevezési rendszerrel ez a kérdés elvágódott, újra a tulsó oldalról, a megyei tisztviselők részéről hangzik panasz, mivel megszűnt az, ami előbb nekik megadatott. A pénzügyi helyzet tette ezt szükségessé és *nem olyan könnyű azt kimondani, hogy bizonyos státuson belül automatikus legyen az előléptetés.* Sajnos, a pénzügyi helyzet nem engedi meg a nagy ugrást, mert fájdalom, egy pár kérdés annyira igénybe vette az állampénztárt, hogy elismerve, hogy nagy a drágaság és nehéz a megélhetés, mégis csak akkor lehet megoldani, ha az állampénztár feleslege biztosítva van. *Legyen automatikus előléptetés, de ennek jól megfontoltnak kell lennie* és ekkor is kinevezés utján történjen az előléptetés.

Báró *Vojnits* mérvadó megjegyzései nagy hatást keltettek a tekintélyes küldöttség tagjaira.

A vármegye gyásza.

Zombor, 1914. július 6.

(*Saját tudósítónktól*) Bács-Bodrogvármegye törvén. bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott, hogy a meggyilkolt trónörökös pár iránt érzett kegyeletét a nemzetet ért nagy gyászhoz méltó módon kifejezze.

A közgyűlésen, melyen *Scultéty Ferenc* alispán, főispánhelyettes elnökölt, a bácsme gyei orsz. képviselők is — báró *Vojnits István* vezetésével — jelen voltak.

A közgyűlést az elnöklő alispán eme érzelmeteli, szívreható beszéddel nyitotta meg:

Scultéty Ferenc:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Gyászolni jöttünk ma össze, kivenni részünket azon mérhetetlen gyászból, melybe egy istentelen kéz felséges királyunkat és hazánkat döntötte.

Hivatalosan bár, de szívem mélyéig meghatva kell jelentenem, azon már közismert sajnálatos tény, hogy Ó császári és királyi fensége, Ferenc Ferdinánd trónörökös ur és fenséges neje, Zsófia hercegnő — nincsenek többé!

Egy ~~veszélyes~~ vasárnapon, a hódolat és öröm ünnepén, lenn a távol délen elcsattan két lövés és megsemmisít mindent, amit évtizedek szorgos tanulmányai, két szerető szív gyöngéd vonzalma, az eszményi családi élet példátlan melegsége oly gondosan felépítettek.

Egy agg uralkodó a maga támaszát, egy hűséges nemzet a maga reményét, három bájos gyermek a maga földi gondviselőjét egyszerre vesztette el.

Vajjon melyiknek gyásza nagyobb? Mérhetetlen valamennyi! De ami csak vigasztalan bánat az egyének, helyrehozhatatlan, pótolhatatlan, meghatározhatatlan veszteség a nemzetnek. Mert a nemzetek sorsa az uralkodók életétől elválaszthatatlan.

És valóban végzetszerű, hogy a nemzet a természet törvényei ellenére immár másodszor veszti el azt, kiből jövőendő boldogulásának minden biztosítékát látta.

Mert ki tudná meghatározni, hogy annyi lüндöklő erény, mely az elköltözöttéket ékesítette, a trón fényétől övezve, a legnagyobb földi hatalomtól támogatva, — a fejlődés, a virágzás minő tökélyre vitte volna hazánkat? Örökös kérdőjel ez, melyre csak fájó szívünk sajnó sejtelme adhatná meg a választ.

És mégis, ha e nehéz órában a lüндöklő jövő kialvó fényétől a gyászos jelenre fordítjuk tekintetünket, vigaszt kel lelnünk abban, hogy az Isteni Gondviselés megőrizte számunkra Ó Felséget, a mi jó öreg királyunkat, aki annyi szenvedés után, a sorstól reá mért ez újabb, szörnyű megpróbáltatás után is még mindig törhetetlenül munkálkodik népeinek üdvén és boldogságán.

Imádkozzunk Uram, hogy a Gondviselés óvja és áldja meg felséges királyunkat és segítse őt, hogy merítsen erőt és vigaszt alattvalói hűségéből és ragaszkodásából.

Azt hiszem Tekintetes Törvényhatósági Bizottság, hogy mindannyiunk érzelmét tolmácsolom, midőn indítványozom, hogy a vármegye közönsége Ferenc Ferdinánd, Ó császári és királyi Fenség valamint Fenséges neje, Hohenberg Zsófia hercegnő gyászos elhunytja alkalmából részvétének és fájdalomának jegyzőkönyvében adjon kifejezést;

hogy a közönség Ófelségéhez, a királyhoz a miniszterelnök ur utján feliratot intézzen, melyben törhetetlen hűségéről és ragaszkodásáról biztosítja.

Egyuttal jelentem a Tekintetes Törvényhatósági Bizottságnak, hogy a temetésen — a gyász szertartás helyéül szolgáló udvari kápolna szűk volta miatt — a vármegye küldöttségileg nem képviselthette magát, én azonban e hó 4-én Budapesten a Mátyás templomban Óienségeik elhalálózása alkalmából tartott gyászmisén *Dungyverszky Gedeon*, *Evetovits János*, báró *Vojnits István*, és *Zákó Milán* országgyűlési képviselőkkel együtt a megye képviseletében részt vettem.

A tartalmas beszéd mély hatást tett a hallgatóságra.

A közgyűlés megbízásából az alispán a következő költői szépségű részvétíratot intézte a királyhoz:

Császári és Apostoli Királyi Fenség!
 Legkegyelmesebb Urunk!

A hűséges magyar nemzet megindultan és megtörtén áll ismét a legfrissebb sirhantok előtt. Két szerető, két melegen érző szív megszünt dobogni.

És sirba szállt velük felséged támasza, nemzetek reménye, egy életkedvtől duzzadó kis család boldogsága.

Oh, miért hogy — még mielőtt megszületett — megsemmisült mindaz, mit férfias erély, tündöklő jellem, Isten-áldotta tehetség és szeretetből táplálkozó jószág alkothatott volna!! Miért hogy hajszálon függ trónok jövője, országok sorsa, egyének boldogsága?!

Megsemmisülten állunk itt, Bács-Bodrog vármegyének mai napra egybegyűlt képviselői és amikor Ferenc Ferdinánd, Ó császári és királyi Fensége és fenséges Hitvese emlékének áldozunk, könnyes szemmel kérjük, miért kell annyi szeretetnek, annyi jószágnak, annyi áldásnak Felséged minden lépte nyomán fakadónak, csapás után csapást aratnia, könnyekből könnyekbe fulnia?

Emberfeletti erények bizonyára csak a földön tul nyerik jutalmukat; itt e véges földön csak vigaszt és megnyugvást kereshetnek, mikor jöttett fejében balsors az osztályrészünk.

És ha Felséged enyhülést talál abban, hogy gyászában milliók osztoznak: könnyeik között is boldoggá teszi alattvalóit, Felséged örömén örvendőket, gyászában gyászolókat.

Felséges Királyunk!

Mi, kiket a balsors annyiszor megtépett, mélyen átérezzük Felséged mérhellen fájdalomát s kik annyi jótéteményben részesültünk, részt kérünk Felséged nagy bánatából is.

És amikor ime, kitarjuk fájdalomtól nehéz, de hűséges szívünket és Felséged magas trónja elé járulunk hódolatteljes részvétünkkel, áhitattal kérjük az Isteni gondviselést: adjon erőt Felségednek a szörnyű csapás elviselésére, nyújtsion enyhülést e nehéz órákban és óvja és tartsa és áldja meg Felségedet népeink üdvére, hazánk boldogságára.

Kik egyébként a legmélyebb alattvalói hódolattal és törhetlen hűséggel vagyunk Császári és Királyi Felségednek Zomborban, Bács-Bodrog megye törvényhatósági bizottságának 1914. évi július 6-ikán tartott rendkívüli közgyűléséből.

Legalázatosabb szolgálai:

A vármegye közönsége nevében:

Scultéty Ferenc s. k.,
 alispán.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor, 1914. július 6.

(*Saját tudósítónktól*) Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága *Scultéty Ferenc* alispán elnöklésével ma ülést tartott, melyen jelen voltak, báró *Vojnits István*, id. *Szemző István*, *Zákó Milán*, *Szemző Gyula*, dr. *Lebach László*, *Dungyverszky Gedeon*, dr. *Molnár Károly*, dr. *Récsey Ede*, dr. *Vojnovits Vladán*, dr. *Szabovlyevits Dusan* főjegyző, *Fodor Mihály* kir. pénzügyigazgató, *Sztankovits György* műszaki tanácsos, dr. *Frank Mihály* árvaszéki elnök, dr. *Poór Béla* főügyészhelyettes, *Vitányi p. ü.* tanácsos, *Balku Gyula*, *Faragó János* kir. tanfelügyelő, dr. *Spitzer István* főorvos, *Gramling Kornél* kir. ügyész, dr. *Hajnal József* állategészségügyi felügyelő és *Schick Ernő* jegyzőkönyvvezető.

Vitányi József p. ü. tanácsos jelenti:

A közadók állapota 1914. évi júniusban. Befolyt: *Egyeues adóban*: Az 1914. évi június hónap befizetett 173211 K 83 f. Az 1913. évi június hónap 174597 K 40 f. Az elmúlt hónap kevesebb 1572385 K 57 f. Az 1914. évi január hó 1-től június hó végéig befizetett 4138758 K 97 f. A múlt év hason időszakában 4128482 K 91 f. Ez évben több 10276 K 06 f.

Hadmentességi díjban: 1914. évi június hónap befizetett 5192 K 21 f. Az 1913. évi június hónap 3884 K 02 f. Az elmúlt hónap több 1308 K 19 f. Az 1914. évi január hó 1-től június hó végéig befizetett 33703 K 92 f. A múlt év

hason időszakában 25020 K 58 f. Ez évben több 8683 K 34 f.

Bélyeg és jogilletékben: Az 1913. évi június hóban befizettetett 387551 K 29 f. Az 1913. évi június hóban 411149 K 32 f. Ez elmúlt hóban kevesebb 23598 K 03 f. Az 1914. évi január hó 1-től június hó végéig befizettetett 2029219 K 03 f. A múlt év hasonló időszakában 1965509 K 42 f. Ez évben több 63709 K 61 f.

Fogyasztási és italadóban: Az 1914. évi június hóban befizettetett 123780 K 78 f. Az 1913. évi június hóban 116359 K 20 f. Az elmúlt hóban több 7421 K 58 f. Az 1914. évi január hó 1-től június hó végéig befizettetett 721275 K 11 f. A múlt év hasonló időszakában 685208 K 36 f. Ez évben több 36066 K 75 f.

Tanitói nyugdíjban: Az 1914. évi június hóban befizettetett 15318 K 23 f. Az 1913. évi június hóban 15132 K 21 f. Az elmúlt hóban több 286 K 02 f. Az 1914. évi január hó 1-től június hó végéig befizettetett 129693 K 39 f. A múlt év hasonló időszakában 92196 K 56 f. Ez évben több 37496 K 82 f.

Országos betegápolási pótadóbán: Az 1914. évi június hóban befizettetett 5425 K 29 f. Az 1914. évi június hóban 54624 K 22 f. Az elmúlt hóban kevesebb 49198 K 83 f. Az 1914. évi január hó 1-től június hó végéig befizettetett 156089 K 34 f. A múlt év hasonló időszakában 158736 K 29 f. Ez évben kevesebb 2646 K 95 f.

Az elmúlt hóban engedélyezett fizetési halasztásokról és az időleges házadómenteségekről a kimutatás tisztelettel bemutatatik.

Sztankovich György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője jelenti:

Az állam és a törvényhatósági közutak valamint az azokon levő műtárgyak állapota általában kielégítő.

A múlt évről hátramaradt és a folyó évi fentartási kavics bizottságilag felülvizsgáltatott és átvételt.

Az általán terítéssel kapcsolatos hengerlési munkák Kula községben a vasuti állomáshoz vezető trvh. közuton befejeztetett.

Az engedélyezett utépitési munkák közül:

1. **a bácsalmás—szabadkai** trvh. közut 0,96 km. szakaszán a földmunka kész a kőanyagok helyszínére való kifuvározása csekély kivétellel befejeztetett. A kőalaplerekása 3,6 km. hosszban kész és a hengerelés gőzhengerrel folyamatban van. Befejezési határidő 1915. július hó 16-ikán.

2. **a baja—bezdáni** trvh. közut 31,75 39,59 km. szakaszán a kőanyagok szállítása befejeztetett a kőalaplerekása 300 folyó méter kivételével kész a hengerelés folyamatban van és 1 km. kivételével befejeztetett. Befejezési határidő 1914. évi május hó 28-ikán.

3. **az őrszállási** vasuti állomáshoz vezető trvh. közuton a szükséges összes kőanyagok szállítása befejeztetett az utalaplerekás 600 folyó méter hosszban folyamatban van. Befejezési határidő 1914. évi augusztus hó 5-ike.

4. **a kerény—kissztabári** trvh. közut 0-9,45 km. szakaszán a hengerelési munkák befejeztettek és ezen ut egész hosszában a közforgalomnak átadatott. Befejezési határidő 1914. évi augusztus 1-én.

5. **a pinczéd—verbászi** trvh. 0 21.086 km. szakaszán a kőpálya beépítése Ujverbász és Kuczora között folyamatban van. A még hiányzó kőanyagoknak helyszínére való fuvarozása nagy erővel folyamatban van. A műtárgyak építése megindult és folyamatban van. A hengerelés a legközelebbi napokban veszi kezdetét. Befejezési határidő 1914. évi július hó 15-ike.

6. **az óverbászi—ókeri** trvh. közut 0 13.01 km. szakaszán a földmunka befejeztetett 1 km. kivételével kiszállították a kőanyagok beépítése 10 km. hosszban kész a hengerelés 2 hengerrel folyamatban van azonban a gyakori nagy esőzések által átázott puha altalaj miatt többször szünetelt és lassan halad előre. Befejezési határidő 1915. évi június hó 15-ike.

7. **a bács—bácsfővárosi** trvh. közut 0 8 km. szakaszán a földmunka kész a kőanyagok szállítása folyamatban van és befejezéshez közeledik. A kőanyagok beépítése folyamatban van úgy, hogy a hengerelés is legközelebb lesz megkezdhető. Befejezési határidő 1914. évi május hó 19-ike.

8. **a csantavéri** vasuti állomáshoz vezető trvh. közut építési munkálatai f. évi június hó 22-ikén befejeztetett és az ut a közforgalomnak átadatott. Befejezési határidő 1914. évi márczius hó 6-án.

9. **a kishegyési** vasuti állomáshoz vezető trvh. közut és hidépítési munkálatai folyamatban vannak és befejezéshez közelednek. Befejezési határidő az utépitésre 1914. évi május hó 26-ika, a hidépítésre 1914. évi augusztus hó 6-ika.

10. **az újvidéki—szegedi** trvh. közut 26,7-36,7 km. szakaszán az építési munkák szüneteltek.

Befejezési határidő 1914. évi október hó 31-ike. Ugyanezen ut 38.818 45.345 km. szakaszán a kőanyag nagy részt ki vannak szállítva beépítésük és gőzhengerrel való lehengerezésük folyamatban van. A bácsföldvári belső szakaszon levő vasuti állomáshoz vezető trvh. közut építési munkái a lejárok kivételével elkészültek. Befejezési határidő 1914. évi május 31.

11. **a szenttamás—turja—nádaljai** trvh. közut 0-15 km. szakaszán a földmunka folyamatban van és mintegy 80%-a kész. Befejezési határidő 1915. évi szeptember hó 1-én.

12. **a kerény—topolya—zentai** trvh. közut 42, 52, 65 km. pontjain épülő utkaparó házak munkálatai folyamatban vannak és befejezéshez közelednek. Befejezési határidő 1914. évi július hó 6-ika.

13. **az újvidék—alsókabóli** és felsőkabóli—sajkásszentiváni trvh. közut építési munkálatai vállalkozónak való átadása folyamatban van a földmunka a kátyi határban megkezdődött és folyamatban van.

Pethő János kir. s. tanfelügyelő jelenti:

A vallás és közoktatásügyi miniszter ur a nem állami tanítók fizetésének kiegészítésére 2530, a nem áll. ovónők részére pedig 2264 kor. államszegélyt folyósított a Tyirity István okl. tanítótól a sajkásgörgeyi (volt határörvidék községi iskolához rendes tanítótól) tanítótól kinevezte.

Miután egyéb egyszerű bejelentés tárgyát bépező mozzanat nem fordult elő.

Dr. Spitzer István vm. főorvos jelenti:

A hasi hagymáz fellépett 4 községben, 13 megbetegedéssel, ezek közül gyógyult 7, meghalt 1, ápolás alatt van 5.

A vörheny 22 községben 94 esetben lépett fel, ezek közül gyógyult 45, meghalt 3, ápolás alatt maradt 46. Nagyobb mérvben Militicsen és Nemesmiliticsen lépett fel.

A roncsoló toroklob 16 községben, 28 esetben lépett fel, ezek közül gyógyult 21, meghalt 1, ápolás alatt maradt 6.

Hőkhurut 4 községben, 28 esetben jelentkezett.

Kanyaró 23 községben, 100 bejelentett esetel; halálozás kanyaróban nem fordult elő.

Kellemetlen meglepetést okozott a hólyagos himlő fellépése Topolyán, ahol május hó 28-án Fentányi Mária 9 hónapos, gyermekhimlőben meghalt. E gyermek atyjától Fontányi Imrétől kapta a betegséget, de hát orvoshoz nem is ment, miután a betegség lefolyása könnyű volt, gyermeke azonban, aki csak május 11-én lett himlő ellen beoltva és így az a betegség fellépve, immunitás még nem jelentkezett, súlyosan betegedett meg és a betegségnak áldozatul is esett. E gyermektől Kókai Pál, Orovák Emilia és Rozália s később a Dombó-féle toll telepen Hingai István 9 éves fiu kapta meg a betegséget.

A betegség minden valószínűség szerint Dombó Samu tolltelepén keletkezett, ahol Fontányi mint napszámos volt alkalmazva. Ruma vidékéről s valószínűleg szerbiai tollat hozatott a himlő ragály Topolyára amit személyesen f. hó 28-án ottlétemkor megállapítottam. A tolltelepen körülbelül 20 métermáza toll van, tehát oly mennyiség, amelynek fertőtlenítése majdnem lehetetlenség; ennélfogva ettől eltekintettünk s tisztán arra szorítottunk, hogy a betegek teljes elkülönítéséről a hozzáférhető ragályozó anyag fertőtlenítéséről és a még újra nem oltottak beoltásáról gondoskodtunk. Már eddig több mint 2000 emberrel újraoltva s így minden valószínűséggel e hat megbetegedéssel a járvány megszüntnek tekinthető.

Az új második bácsalmási gyógyszerfár felülvizsgálat után a forgalomnak átadatott.

Az Erzsébetünnepség.

Zombor, 1914. jul. 7.

(Saját tudósítónktól.) Minden jel arra vall, hogy az Erzsébet királyné szobra javára rendezendő szeptemberi zombori ünnepség olyan nagyméretűnek, páratlanul fégyesnek ígérkezik, amilyenben vármegyénk ezideig része nem volt. A nagyszerű siker feltételeit biztosító minden elképzelhető módot és eszközt megragad a dr. Szabovlyevits Dusán vezetésével működő bizottság.

A zombori magyar nőegylet képviselőjében Vundszám Ida, a Napközi Otthon nevében özv. Bertolinó Sándorné, a nőipariskola részéről a távollévő dr. Eperjessy Béláné helyett Sztankovits Györgyné, az izr. nőegylet nevében özv. dr. Spitzer Mórné, az ág. hitv. Thabita nőegyletét részéről özv. Duchon Béláné helyett özv. Wolff Vendelné, a szerb nőegylet képviselőjében Vukicsevits Katinka és Kálits Döméné, a nő kongregáció részéről özv. Eirich Lászlóné, a magyar leányszakosztály nevében Jovanovits Leona, a szerb leányszakosztály részéről Georgijevits

Kosztáné urhölgynek mint az említett egyesület elnökei a meguk, mint a vezetésük alatt álló egyleteknek a rendezés nehéz és fárasztó munkájukban való közreműködését felajánlották.

Dr. Szabovlyevits Dusán a rendező bizottság fíradhatlan elnöke a legutóbbi vármegyei közgyűlés alkalmával felkérte a nagy számban megjelent községi jegyzőket, hogy a maguk részéről is támogassák a rendezőbizottság s a szépért, nemesért és jóért lelkesedő jegyzői kar egyértelműleg jelentkezett és vállalkozott ajándéktárgyak szerzésére és gyűjtésére, nem különben az ünnepélyre a vidéki vendégeknek nagy számban való lóborzására.

A rendező bizottság alig néhány nap előtt kérvénnyel fordult a vármegyéhez, Zombor városhoz, az összes megyebeli községekhez és számos pénzintézethez anyagi támogatás iránt, mely kérelem eddig is nem várt eredményt szült. Amenyiben a vármegyei hatósága 1000 koronát utalványozott, a Bácsmegeyi Agrár Takarékpénztár 200 koronát, a Délvidéki közgazdasági bank 200, az Őrszállási takarékpénztár 50 K. Tittel község 250, Káty község 200, Magyarkanizsa város, Csurog, Boldogasszonyfalva, Sajkásszöggye és Zsabya község 100—100 koronát, Ujszivác és Topolya községek 50—50 koronát, Oszivác község 30 K és Veprőd község 20 koronát juttattak már eddig is a rendező bizottság elnökének kezéhez.

A kereskedők körében mozgalom indult meg, hogy az ünnepség napján kirakatversenyt rendezzenek.

Az egész vármegyében feszült érdeklődéssel kísérik a páratlanul ígérkező ünnepség rendezésének minden fejleményét.

Gazdák kirándulása.

(3.)

Újvidék, 1914. jun. 22.

(Saját tudósítónktól.) E helyen elénekeltük a Hymnust s miután mindenki nevézt az emlékkönyvbe beírta, visszatértünk Orsovára, a honnan f. hó 10-én hajón, a kies, romantikus szépségű, emlékekben gazdag Kazán szoroson áthaladva Belgrád felé vettük utunkat. Eme gyönyörű, — mondhatni — ritka szépségű dunai uton, nem győzi a szem a felette ritka természeti szépségeket, régi történelmi nevezetességek emlékeit szemlélni. Itt tűnik fel a Traján hidját megjelölő emléktábla, ott bujlik elő a galambóci, lászóvári, szendrői várom, emitt húzódik a Duna mentén a nevezetes, forgalmilag megbecsülhetetlen fontosságú, Széchenyi ut, amott magaslik ki a Duna medréből a különös »Babagáj« szikla. Órákon át halad a hajó e az egész világon páriát ritkító szépségű uton, míg egy teljes napi utazás után, késő este fel-fel csillannak Belgrád villamos lámpái. Tíz óra mulott, a mikor a villanyfénytől megvilágított régi és nevezetes Nándorfehérvár váromjai tűntek fel, egy ideig a Száván haladva, köt ki a hajó Belgrád, Szerbia fővárosánál. Itt kiszálva Katyánszky gazd. egyleti segéditkár, mint szerb tolmács várta a kirándulókat, kik — miután csoportos utlevelünk és csomagjaink alapos átvizsgálásnak vettek alá, azokat rendben találták — az »Angella«, »Serbia« és »Europa« szállodákban fentartott lakásaikra vonultak.

Másnap egy belgrádi vezető kísérelében villanyoson kimentünk »Dobsidára« a belgrádiak és Péter király kedves kirándulólhelyére, majd Mihály, első szerb fejedelem megviláskoltatásának helyét és sírját kerestük fel, utközben megsemmisítettük a rabok által kezelt nagy kerteszetet; későbbben a városba visszatérve, a várba mentünk fel, annak nevezetességeit, az ott felhalmozott régi ágyukat, ágyu golyókat, a vár alagutját megsemmisítve, a konakot, az épülés alatt álló parlamentet és egyéb középületeit néztük meg. Ezen az uton volt alkalmunk I. Péter királyt látni, a mint autóján a várból a konakba ment. Vezetőnk állítása szerint, ha a délelőtti folyamán a kellő időben jelentkeztünk, úgy Péter király kihallgatáson fogadta volna az összes kirándulókat, mert a mint mondja, nagyon érdekli Magyarország iránt és szereti a magyarokat (?).

Belgrád város azon része, ahol a konak áll, a Mihály utca és környéke igen szép képet mutat, egy nagyobb provinc város benyomását teszi az emberre. Meglátszik azonban rajta, hogy kezd szépen fejlődni és hogy az minél tökéletesebb legyen, sokat is áldoz a városra a kormány. Külső részei elhanyagoltak és semmikép sem tiszták. A lakóság különben a legnagyobb előzékenységet tanusította velünk szemben, semmiféle megszólalásnak és incidensnek nem voltunk kitéve s a ki csak tehette, magyar vagy német nyelven szólott hozzánk.

Az elmúlt háborunak nem igen látszik meg a nyoma a városon és annak lakósein, csak itt-ott tűnik fel egy gyomorék, ki kezét, vagy lábát vesztette a csatáéren, ezzel szemben feltűnő a sok fiatal koru, de magas rangu katonatiszt, mely annak tudható be, hogy soktiszt eselt el az

elmúlt háboruban és a létszámot belöltendő, igen fiatalra kerültek sorra.

Délben Belgrád egyik legelőkelőbb szállodájában ebédeltünk meg, a menü — melyet már előre rendeltünk — csupa szerb nemzeti specialista ételekből állott. A kirándulókon kívül, igen sok és előkelő közönség volt jelen a vendéglőben, a hová Sándor trónörökös is el szokott látogatni naponként.

Itt ebéd alatt Bocskor István gazd. szak-tanító (Bezdán) magyar nyelven mondott felkőszöntőt — a melyben Inhoff József titkár, mint a kirándulók vezetőjét éltette. A jelenvolt szerbek a legnagyobb nyugalommal hallgatták meg a magyar beszédet. Hesz Márton német nyelven szólott, ecsetelve a tanulmány ut nagy hasznát és erkölcsi értékét. Katyánszky szerb nyelven beszélt és poharát a szerb nemzet jóvoltára, Belgrád fejlődésére emelte. A beszédeket a jelenvolt szerbek is meg zsviózták.

Ebéd elköltése után d. u. 3 órákor hajón Zimonyba jöttünk át, itt megszemlélve a várost, a szép milleniumi emléket, este 7 órákor Ujvidéken át haza felé vettük utunkat, a hová a kirándulók mindegyike, szerzett tapasztalatokkal gazdagítva, kellemesen és hasznosan eltöltött napok kedves, felejthetetlen emlékével és azon tudattal tért haza, hogy ezen a kirándulásokon szerzett ismeretekkel, tapasztalatokkal — ha azokat kellőleg értékesíteni is iparkodunk — nagy hasznára lehetünk, a haladni vágyó községek és azok összklóságának.

A gazdasági egyesület azon inteniója, hogy ily kirándulásokkal a gazdaközönség ismeretkörét ohajtja — fejlődő mezőgazdaságunk, állattenyésztésünk érdekében — fejleszteni, a legmesszebb menő erkölcsi és anyagi támogatást érdemli.

Hetényl.

Egy plébános halálos balesete.

Kishegyes, 1914. július 4.

(Saját tudósítónktól.) Tragikus kimenetelű baleset érte a megyebeli r. kath. klerus egyik igen rokonszenves és tiszteletreméltó tagját.

Czirák Zsigmond zentai felsőhegyi plébános, kit két hét előtt zajosan ünnepeltek hívei, a napokban Kishegyesen lakó édesanyjához utazott. Egy éjjelen orrvérzés lepte meg a plébánost. Halkan kelt föl s zavartalanul akarja a vérzést elállítani, nehogy alvó édesanyját fölébressze. A vér azonban milderősebben folyt, olyannyira, hogy Czirák már elvesztette eszméletét. Hőrgésére fölébredt az anyja s látván a veszedelmet, orvosért ment. De mire dr. Tóth Árvay Márk megérkezett, a nemes lelkű, jó papon már nem lehet segíteni. Nagyíoku vérvesztésege halálát okozta.

Másnap temették el a lakosság impozáns részvételével.

A sajnálatraméltó anya iránt általános a részvét.

A család eme gyászjelentést adta ki:

Alulírottak a maguk, hozzátartozóik és kiterjedt rokonságuk nevében, fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a leghaládatosabb gyermek, a gondos, szerető testvér és rokon

CZIRÁKY ZSIGMOND

zenta-felsőhegyi r. kath. plébános

f. hó 3-án reggel 3 órákor, életének 53-ik évében a halotti szentségek ajtatos felvétele közben az Urban elhunyt.

A megboldogult hült tetemei folyó hó 4-én délután 6 órákor fogtak Kishegyesen a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni s az engesztelő szent mise áldozat Kishegyesen f. hó 4-én reggel 8 órákor fog a Mindenek Urának bemutatni.

Áldás és béke lebegjen hamvai felett!

Kelt Kishegyesen, 1914. évi július hó 3-án.

Özv. Czirák Józsefné szül. Kunszabó Mária édesanyja. Fetter Imre nevelt fia. Czirák Márta unokahuga. Hoós Béláné Czirák Erzsébet. Dr. Czirák Gábor. Kovács Lajosné Czirák Mariska. Limbek Pálné Czirák Ilona. Limbök Eleké Czirák Ida. Listyevity Tituszné Czirák Margit testvérei gyermekeikkel.

Művészi hangverseny.

Kula, 1914. jul. 1.

(Saját tudósítónktól.) Fényes estélyben volt részük a napokban a kulaiaknak. A Kulai Dalárda június 28-án dalestélyt rendezett, melynek nagy sikerét erőteljesen növelte Nádasy Rózsa urnó, a berlini cs. és kir. nagyopera énekesnőjének és ifj. Schneider Károly joghallgató, dr. Schneider kulai ügyvéd és nagybirókos legifjabb zongoraművész fiamnak szereplése.

A fényes és nagy sikerű hangversenyt a Kulai Dalárda vezette be magyar dalokkal. A nyitány után Nádasy Rózsa urnó elénekelt Wagner Tannhäuser-éből »Erzsébet imáját.« A művésznőt a közönség percekig tartó viharos tapssal jutalmazta, amely a művésznő minden dalszámánál megismétlődött.

Ifj. Schneider Károly, aki Tomka Istvánnak,

a budapesti nemzeti zenede igazgatójának kitűnő tehetségű tanítványa, következett most. Igen fej- és sokoldalú technikára valló művészi játékaival szinte magával ragadta a közönséget, amely túntelőleg adott kifejezést tetszésének. Chopin, Grieg, Csajkovszky dalait adta elő.

A zene és tánc a trónörökös és neje halálának hírére elmaradt.

Az érseki hatóság figyelmébe.

Palánka, 1914. jul. 7.

Csak a minap csillapodtak le annak a viharának a hullámai, amelyet a szabadelvű tanító-ságnak a hittannak az iskolából való kiküszöbölése céljából indított mozgalma keltett. A kath. tanítószövetségnek ezekkel szemben való állásfoglalását minden komoly és hazafias ember rokonszeve kísérte. De még a legjobb érzelmű és a legvallásosabb lelkületű ember is felháborodik és ingadozni kezd ezen érzelmeiben, ha arról értesül, amit Schröder György ur cselekszik Palánkán, ki egyre másra bukattja a polgári iskola tanulóit a hittanból. Így csak Gombosról három magántanulót bukattott meg, egyet olyat, aki a negyedik osztályból már másodsor ment vizsgáznai s akinek ezáltal jövője lett tönkre téve. Hát Esperes Uram, Ön, aki a szeretetet hirdeti, így gyakorolja azt az életben? Hígyje el, hogy ezen oktan szigorúságával sokkal többet árt a kath. egyház ügyének, mint használ. Mert pl. az egyik elbukott tanuló előlött való elkeseredésében kijelentette, hogy más hitre fog áttérni. Nem fél Ön attól, hogy ezzel ép Ön kergeti még a legjobb érzelmű katolikusokat is azok táborába, kik a vallástant az iskolából ki akarják küszöbölteni?

De elvégre is nagyobb érdeme van Isten előtt annak, aki, ha nem is olyan képzett a hittanból, de jó katolikus, mint annak, aki ugyan jól tudja a kath. hit tétéleit, de nem tartja meg azokat, tehát aki rossz katolikus. Ajánljuk ezt a Főtiszt. Esperes Ur, valamint a kalocsai érseki hatóság szives figyelmébe. B. D.

Kivándorlók viszontagsága.

New-York, 1914. jun. 20.

(Saját tudósítónktól.) Bács megyei kivándorlók viszontagságos eseteiről tesznek jelentést Ellis Islandról:

Hangya Márton topolyai munkást a szigeten visszatartották a továbbutazásban, mert csak 50 korona volt nála s mert nem tudta igazolni, hogy Amerikában milyen lesz a kenyérkeresete.

A 17 éves Bálint Ernő, a Batáviával érkezett Ujvidékről, hogy fivéréhez, Bálint Dávidhoz utazzon Clevelandba, O., aki a Scranton Road 7434. száma alatt lakik. Kevés pénzzel érkezett meg Ellis Islandra, minélfogva a vizsgáló bíróság visszatartotta, felszólítván fivérért, hogy számára utazási költséget küldjön.

A Vaterlanddal érkezett Bezdánról a 37 éves Falk Magdolna, hogy férjéhez Falk Antalhoz utazzon Chicago, Ill., aki az Armour Ave 3947 száma alatt lakik. Magával hozta a 11 éves Bruck Rózát, hogy magával vigye apjához Bruck György-höz, aki szintén Chicagóban a Federal Str. 4064. szám alatt lakik. Az orvosok a kis leány ellen pupos hát és lapos mell miatt bizonyítványt állítottak ki, minélfogva a vizsgálóbíróság visszatartotta őket, felszólítván az apát a megfelelő affidavit beküldésére.

A La Lorraineval érkezett Bajáról a 27 éves Flock András, hogy barátjához, Rechmann Józsefhez utazzon Detroitba, Mich, aki a Leland Str. 571. száma alatt lakik. Súlyos természetű szivbaj miatt állítottak ki ellene az orvosok bizonyítványt, melynek alapján a vizsgáló bíróság kizárta. Hamarosan deportálják.

Tűzoltóünnepség.

Magyarkanizsa, 1914. jul. 2.

(Saját tudósítónktól.) A Magyarkanizsai Önkéntes Tűzoltó Egyesület 25 éves fennállása alkalmából rendezett tűzoltóversenyek a legnagyobb sikerrel végződtek.

Az ünnepség első része a diszgyakoriat volt. Óriási közönség lepte el a kiszemelt háromemeletes ház előtti teret. Dicséret illeti meg a közönséget, amely oly óriási izgalom közepette is uralkodni tudott magán és fenn tudta tartani a rendet. Ez annál nehezebb volt, mivel már jóval a verseny megkezdése előtt tömve volt az egész utca, ugyanarra, hogy negyed órával a kezdés előtt már villanykörteikkel sem lehetett volna helyet találni.

A hatalmas érdeklődés teljes mértékben igazolt volt. Már a verseny legelső perce oly csodás látványt nyújtott, hogy valósággal álomba

illő volt. A ház 3-ik emeletén elhelyezett lángnyelvek eloltása pár percig tartott. A leszerelés szempillantás műve volt. Az esti sötétségben az égő ház falain mindenütt világító fáklyák a tűzoltók kezében. Köröskörül vörösre festve az izzó levegő, csodaszép látványt nyújtott. De mi ez? ... Volt. ... Nincs. ... Percek műve volt és a gyönyörű látvány eltűnt. Mindez oly pontosan és tökéletesen keresztülvit munka volt, hogy a közönség az oltást percekig tartó, kitűnő tapsviharral fogadta.

Ezután a lámpionokkal és fáklyákkal ellátott tömegek a főjegyzői hivatal felé tartottak. A dalárda éneke nyitotta meg a programot. Ezután Werner Mihály káplán lendületes beszéde következett, amelyben a tűzoltóság hivatását méltatta, majd bajai Vojnits István ny. főispánnak mondott köszönetet a tűzoltóság érdekében tett fáradozásáért. Vojnits ezt rövid de meleg szavakban köszönte meg.

A programban jelzett szerenádót és ismerkedési estélyt a közbejött eső miatt, csak részben tarthatták meg.

Délelőtt ¼ tízkor nyitotta meg Laczkovits Károly tűzoltóparancsnok a díszközgyűlést. Szép és meleg szavakkal üdvözölte a megjelent nagyszámu hallgatóságot. Majd Biuhorn Márk a tűzoltóság érdemeit méltatta és röviden keresztül futott a tűzoltóság egész működésén. A tűzoltó egyesületek felvonulása követte ezt, zeneszó mellett.

Társasbéd volt 12 órákor, amely meleg hangulatban telt el. A két órákor megtartott versenyek tisztjei a következők voltak: Elnök Stroczy Béla, vezető Milassin Andor, titkár Tóth Ernő. A versenyben első díjat nyert B feketehegy, másodikat Szilágyi, harmadikat Csurog. Veprőd, Titel, Palánka szintén kaptak díjakat.

A 29 én megtartott zeneversenyekben az első díjat Zenta nyerte, másodikat Csantavér és a harmadikat Topolya nyerte.

A rendezés sikere Laczkovits Károly főjegyzőnek, a tűzoltóság régi lelkes barátjának és Schöböl titkárnak köszönhető.

Sevits püspök pásztorlevele.

Sevits Mitrofan ujvidéki gör. kel. szerb püspök a következő hazafias és kegyeletteljes hangu pásztorlevélben emlékszik meg a szarajevói gyilkosságról:

»A bács megyei egyházmegye összes kolostori igazgatóságához, tiszteendő lelkészi hivatalaihoz és nagytekintető hitközségeihez! Ó császári és apostoi királyi Fensége dicső trónörökösünk: Ferenc Ferdinánd főherceg és hú neje Ó Fensége Hohenberg Zsófia hercegnőnek az életét bűnös kéz f. évi június 29-án Szarajevóban kegyellen módon oltotta ki. Ez a pokoli bűntet, mely az egész művelt világban undort és isszonyt keltett, mély gyászba borította az egész Monarchiának összes nemzetiségeit, akik a magas trón iránt tántoríthatlan hűséggel és odaadással viseltetnek.

A mi gör. kel. szerb egyházunk, amely ős idők óta át van hatva a magas császári és apostoli királyi trón iránti hűségtől, szintén kiakarja venni a maga részét ezen borzasztó esemény folytán keletkezett gyászból és tudatában annak az óriási veszteségnek, amely egész monarchiánkat érte, a maga részéről az által akar kifejezést adni őszinte részvételének, hogy hivatalosan is közölve ezt a szomorú eseményt az összes alárendelt kolostori igazgatóságokkal és egyházközségekkel és ezek útján az összes hívekkel, elrendeli: hogy az összes gör. kel. szerb templomokban mindaddig, míg a Fenséges Halottak részére a vég-tisztetség meg nem adatik, megilletődés, fájdalom és gyász jeléül, naponkinti háromszori harangozással a szomorú esemény közhírré adassék és ezen idő alatt az összes templomok és felekezeti iskolák, épületek tornyaira a gyászlobogó tüzesék ki, a temetés után pedig egy legalkalmasabb napon a Fenséges Halottak lelki üdvéért ünnepi engesztelő mise tartassék meg szent egyházunk szertartásai szerint amiről részvétel céljából az összes helyi hatóságok és testületek kellő időben értesítendők.

Ujvidéken, 1914. június 16 (29).

Mitrofan püspök.

Ujvidéki középítkezések.

Ujvidék, 1914. július 7.

(Alkalmi levelezőnkől.) Ujvidék város nagyarányú középítkezési tervzete ismét nagy lépéssel előbbre haladt.

Az ujvidéki Dunahid alapépitményi munkálataira beérkezett ajánlatok fölött a város törvényhatósági bizottsága folyó hó 2-án tartott közgyűlésén döntött. A törvényhatóság a bizottság javaslatának elfogadásával a munkálatokat

Zsigmondy Bélának ítélte oda. A munkálatokat Szánthó Albert min. tanácsos és Beke József min. tanácsos főfelügyelete mellett a városi mérnöki hivatal fogja vezetni. Hír szerint a munkát a jövő év tavaszán kezdik meg.

A vízvezetési és csatornázási munkákra beérkezett ajánlatokat a th. bizottság szintén folyó hó 2-án tartott közgyűlésén tárgyalta, de egyik ajánlatot sem fogadta el. Az előzetes tárgyalásokon a munkálatok biztosítása ellen a bizottság tagjai részben azzal érveltek, hogy az ajánlatok egyike sem előnyös, amennyiben az előirányzatot tullepik; részben azzal, hogy az építési kölcsön még nincs biztosítva és a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között még előnyös munkálatok birtokában sem volna célszerű a munkálatok kiadásával a szükséges építési kölcsön biztosítását megelőzni. Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint nincs kizárva, hogy a pénzügyi helyzet javulásával a város újabb versenytárgyalás mellővéseivel az el nem fogadott ajánlatokra vissza fog térni.

Az újvidék—ujpalánkai vasút traszirozási műveletét már elkészítette a vonal engedélyese, a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. A közigazgatási bejárást is valószínűleg még ez évben megtartják. Az építkezés anyagi részét illetően a bank eddig még nem tette meg az érdeketknél a szükséges lépéseket. A mai rossz pénzügyi viszonyok mellett, amikor a városok csak nehézségek árán tudnak némi kölcsönhöz hozzájutni és ezenfelül a hozzájárulásokat a miniszterium csak ritka esetben engedélyezi, a bank nem találja alkalmasnak az időt a vasút anyagi megalapozására. Ez irányban csak az általános pénzügyi helyzet megjavulása után fog akciót kezdeni, ami természetesen hosszabb időre kitolja az építkezés magindulásának időpontját.

H I R E K.

A képviselőházból.

Mozgalmas időkre emlékeztető élet lüktet ismét a dunaparti fényes palota belsejében. Az ellenzék — Apponyi, Andrassy, Zichy, Polónyi vezérekkel az élén — ismét arra határozta el magát, hogy részt vesz a tárgyalásokban. Ez kétségtelenül elismerésre méltó okos és hazafias cselekedet. Csak aztán a céltudatos és komoly munka vágányán is maradjanak.

A munkapárt persze tömör sorokban jelentkezik, hogy a közigazgatási reformról szóló és egyéb fontos javaslatokat a nyári szünet előtt tett alá juttasson. A bácskai gárda az első két napon nem volt teljes számban jelen, mert egyes honatyákat halaszthatatlan ügyek más irányban tartották fogva. Akik már első hívásra megjelentek, a következők: báró Vojnits István, Latinovits Pál, Zákó Milán, báró Vojnits Sándor, dr. Falcione Árpád, Konyovits Dávid, Szutrély Lipót, Dungserszky Bogdán. Jelen van továbbá Esztergom rokonszenves követe, gróf Széchenyi Emil vajszkai nagybirtokos is.

Kedden báró Vojnits István volt a legkorábban kellő. E napon gróf Tisza miniszterelnök Bécsben volt, s így Vojnits báróra hárult a feladat, hogy a miniszterelnök képviselőletében vezesse a szokásos tanácskozásokat a Ház elnökségével.

Korán jött be Latinovits Pál. Egyrészt, hogy hosszabb ideig egybegyűlt postáját a Ház postahivatalában átvegye és rendezze, másrészt pedig hogy Tománovits György bajai és Till Imre katymári birtokosoknak egy rég huzódó magánügyükben rendelkezésére álljon.

Konyovits Dávid néhány szerb fajrokonával volt elfoglalva. E csoportban közmegelegedést keltett, hogy a magyar intező körök a szerajevói gyilkosság hatása alatt is megóvták nyugalmukat s nem siklottak az ésszerűtlen intézkedéseknek, kapkodásoknak ama utvesztőjébe, melybe a monarchiának egynémelyek körei jutottak. Különösen elismeréssel nyilatkoztak arról a tapintatos cselekedetről, hogy a Mátyástemplomban rendezett gyászistentiszteletről menesztett képviselőházi daputációba a szerb képviselőket — Zákót, Konyovitsot, és a két Dungserszkit — is beválasztották.

Szutrély a honvédelmi államtitkárt fogta le, akivel egy bácskai katonatiszt ügyében tárgyalt hosszasan.

Zákó Milán és Falcione Árpád kissé elkésve jöttek. Egyes hivatalokban voltak elfoglalva, ahol kerületbeli ügyekben intervenáltak. Sok szó esett a bácskai csoportban Várady érsekről, akinek vonzó egyénisége és céltudatos működése mindenütt a legjobb benyomást keltik. Az új érsek előző napon Latinovits Pál, Szutrély Lipót és Falcione Árpád képviselőkkel együtt utazott Budapestre, mely alkalommal sok fontos kérdés jutott az eszmecsere középpontjába.

Szardán mulatságos jeleneteket rögtönzött az ellenzék. Hogyne. Hiszen Polónyi Géza, az ily épületes jelenetek főrendezője megjelent a porondon.

Arany.

Nemzeti multunk csarnoka előtt
A ki szemed, a sohsem rebbenő
Sorsunk' figyelve reánk szögezed:
Szalontai hajdu, köszöntelek!

Szobrod márványán ez egy szó ragyog:
Arany... S ha jönnek késő századok,
Glóriás neved akkor se lesz kisebb,
Erőt ad akkor is a magyar hitnek!

Arany! Ha te szólsz, feltámad a mult,
Fölkél a nap, mi rég lealkonyult
S mi ezeréves életünknek fitka!
Félistenek kordát ragyogja vissza.

Hunor s Magyar vitézi újra élnek,
Eteléről zendül a harcok ének
S a hadak útján Csaba jön robogva,
Karddal írja hitünk' a csillagokba!

Hunyadi újra a törökre indul,
Nem jut tovább a félhold Drégelyen túl,
Egükről oszlik a fekete felhő
S éled a hős, ki Rusztem maga volt ő!

Támadnak újra daliás idők:
Nagy Lajos hada áll Pápolgy előtt,
A tengeren miénk megannyi gólya,
Mátyás hadát nyögi Bécs büszke vára!

Balsors reánk habár gyakran suhint le,
Megvéd tőle Rozgonyi Cicelle;
Utunk ha sokszor cselészövébe téved,
Megvédi bennünket Szilágyi Erzsébet.

Megélünk és vagyunk im egyre többen,
Boldogulunk is szép családi körben
S megérjük, amint az idő halad,
Pihenherünk is a fölgyek alatt.

Ha nem is volna több ilyen nagyunk,
Te örökké hirdetnéd, hogy vagyunk
S leszünk is addig, míg a magyar
Megérti s érzi, mit irtál, Arany!

Amig, mint alkot sziv és agyvelő,
Él a magyarban az az őserő,
Ami Toldiban oly mesés-csuddás
S amit tanusit az öreg gulyás!

A népnek ajkán amig él a dal,
Miben lelkehez szólítál, óh Arany!
A Hortobágy mig délibábot renget,
S delel a ménes ott a csárda mellett.

Amig a régmult legendás idők
Emléke úgy él a magyar előtt
Amint te zengted. S vészbe ha kerül —
Megvédjük a hont rendületlenül!

HONTHY ISTVÁN.

Évek multán . . .

írta: Dr Hannig Györgyné. (3)

A szobában homály uralkodott. Dr. Jávor egy kis világosságot kért, hogy betegét megvizsgálhassa. Egy piciny petroleum lámpácskát gyújtott a leány s az ágyhoz vitte. Fénye a beteg arcára vetődött, s Jávor Béla vizontlatta nélkülözéstől, szenvedéstől megtörve, elgyengülve szerelmét, üdvét, boldogságát. Az erős férfi remegett, szemébe könny szökött, s már-már kitört ajkán a kérdés.

— Hát így kellett nekünk találkozni? —
De mégis összeszedte magát leküzdötte fel-
támadt indulatát s megvizsgálta a beteget.

— Orvos ur segítsen rajtam, — sugta az asszony lázas ajka, csak még pár évet éljek, míg gyermekem teljesen önálló lesz, akkor szívesen hagyom itt ez életet, melyben oly sok jutott a keserűségtől nekem.

— Ön nem fog meghalni asszonyom, csak tartsa be utasításaimat, melyeket a kisasszonynak elmondok.

— Nellikém sugta a beteg — hoztál e pénzt ma, miért nincs már itthon semmi, nincs min orvosszert venni.

— Hoztam anyám hoztam, csak légy nyugodt.

Az orvos felírta a szükséges gyógyszert, elmondta utasításait, s elhagyta a szobát, még egyszer hosszán nézte a beteget.

Nellike az ajtón kikísérte, majd könyörögve fordult az orvoshoz.

— Uram egy krajcár sincs a házban, könyörüljön rajtunk, ékszereink mind zálogban vannak, egyellen egy aranyérme van még anyámnak, melyet egy gyermekkori játszótársától kapott, félve őrizte eddig, ma midőn rosszul lett levettem nyakáról, átadom önnek zálogul. Higye el, ezt iparkodni fogok kiváltani, mert szegény anyám legkedvesebb ékszere, mindig azt mondja, egy emlék abból a korból, mikor még ő is igazán boldog volt. A kapu aljában égő lámpa fénye ráesett az éremre s dr. Jávor Béla megismerte benne azt az érmet, amit ő adott szerelme zálogul egykor a leánynak kit úgy szeretett;

— Kisasszony tegye kérem vissza az érmet oda ahol volt, s fogadja el ezen csekélységet, majd visszafizeti ha módjában lesz. E szavakkal egy aranyat nyujtva a leánynak; eltávozott. Sokáig haladt cél nélkül, már a városliget fasorai közt találta magát, midőn feleszmélt. Feje zúgott, szívet fojtotta egy fájdalmas érzés. Egy csendes helyen végre leült, fejét a padhoz támasztá s dr. Jávor Béla, az erős férfi zokogott. Siratta szerelmét, elhervadt virágát.

Évek mulva tehát így kellett találkozni a két gyermekkori játszótársnak, a két ifjúkori szerelmesnek. Az asszony fel sem ismerle a férfit, a férfi pedig megtörve a nőt. Dr. Jávor csak éjfél felé tért haza, de egész éjjel nem feküdt ágyba. Karosszékeében ülve virrasztott. Különböző képek suhantak el lelki szemei előtt, a leányka, ki érte jött, s ki képmása volt teljesen anyjának, előidézte a multnak minden emlékét, e meggyötört, halállal eljegyzett asszony pedig a jelen keserűségét tárta elé. Már ébredezni kezdett a nagyváros zaja, már kezdetét vette a harc a lélekt, midőn elnyomta az álom. Gazdasszonya csodálkozva tekintelt körül, midőn karosszékeben alva találta urát.

Dr. Jávor Béla másnap délelőtt, midőn felkereste újra betegét, egyedül találta. A házmesterével találkozott először is.

— Doktor ur kérem, Nellike kisasszony varrni ment, e cédulát hagyva hátra, megbízott, hogy anyját is nézzem meg néha-néha.

Jávor Béla átvette az átnyújtott papirost e szavak kíséretében:

— Csak ügyeljen fel néni a betegre, fáradságát én fogom megjutalmazni, vegye foglalól addig is e csekély összeget. Evvel egy ötkoronást adott át az asszonynak.

(Vége köv.)

A vármegye főügyésze, dr. Deák Béla 6 heti szabadságát megkezdte. Távollétében dr. Poór Béla tb. főügyész vezeti a hivatalt.

Nyugdíjazott járásorvos. A vármegye dr. Szommer Antal palánkai járásorvost saját kérelmére nyugdíjazta.

Házasságok. Siegler Péter apatini postatiszt eljegyezte Doleschal Elzát.

Kassay József cservenkai cukorgyári tisztviselő e hó 4-én tartotta esküvőjét özv. dr. Hamel Nándornéval.

Kvanduk Ferenc szondi tanító eljegyezte Schwartzei Bettyt Apatinban.

Hamper Károly eljegyezte Torday Annát. Deutsch Béla budapesti kereskedő feleségül vette Deutsch Rózsit Óbecsén.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

A vármegye az Erzsébet-szobor javára rendezendő szeptemberi ünnepség céljaira 1000 koronát szavazott meg.

Jóváhagyott husvizsgálati szabályrendeletek. A vármegye jóváhagyta Zenta, Tataháza, Bácsalmás, Kisszállás, Katymár, Borota, Réim, Mátételke, Ada, Szilbács, Dunacséb, Szépliget, Boróc, Bulkeszi, Palona községek vágóhídi, illetve husvizsgálati szabályrendeleteit.

Jegyzőválasztás. Léh Ferenc őrszállási aljegyzőt — mint levelezőnk írja — pestmegyei Orgovány nagyközség főjegyzőjévé választotta.

Uj doktorok Kohn Mátyás bajmoki ügyvédjelölt a napokban a budapesti egyetemen a jogtudományok tudorává avatták. — Bölcsészeti doktorátust nyert Rácz Mária, Rácz Soma zombori főgimnáziumi tanár leánya.

Az óbecsei villanytelep ügyében hozott községi határozatot dr. Galambos Pál és néhány társa megfőllebbezte, A vármegye a főllebbezést elutasította.

A felsőkaboli községi orvosnak tanulmányi segélyt szavazott meg a képviselő-testület. A vármegye jóváhagyta eme határozatot.

Uj állatorvosok. A vármegye legutóbbi közgyűlésén meghirdette Szabadka János *martonosi* és Csobán Gyula *ofutaki* kórállatorvos okleveleit.

Bácsmegeiek az érseki installáción. Bácsmegeyéből az érseki installáción a következők voltak jelen:

Scultéty Ferenc alispán, Frank Mihály árvaszéki elnök, Balaton Gyula dr. főszolgabíró, Balku Gyula gazd. felügyelő. **Baja:** Weisz Nándor polgármester-helyettes, Müller József földbirtokos. **Zombor:** Fehér Lőrinc dr. polgármester, Spanyol József tanácsnok, Czeisz Lajos dr. ügyvéd, Fratricsevics Vince dr. ügyvéd, Frey Imre magánzó. **Szabadka:** Biró Károly dr. udv. tanácsos, polgármester, Vojnits Ferenc dr. főjegyző, Hoffmann Kálmán tanácsnok, Frankl István főmérnök, Dekker Gyula dr. tvszéki elnök, Janiga János dr. orsz. képviselő, Lipozencsics János földbirtokos, Lendvay Ernő földbirtokos, Meznerits Ferenc népiszkolai felügyelő-igazgató, Mamuzsich József dr. ügyvéd, Pércsics Ernő földbirtokos, Paukovich Andor dr. ügyvéd, Vermes Béla földbirtokos, Valkányi Rezső dr. máv. üzletvezetőhelyettes, Veréb Gyula dr. ügyvéd, Vojnich Dezső prépost-plébános. **Ujvidék:** Demetrovics Vladimir dr. kir. tan., polgármester, Pr. fuma Béla alpolgármester, Marcekovich Imre dr. főjegyző, Amon Pál dr. apátplébános, Grossinger János gyógyszerész, Brunner Ede gőzmalomtulajdonos, Kassovits Armin dr. orvos, Milits Tivadar gör. kel. plébános, Molnár Hugó, Balla Árpád földbirtokos, Stadler Lőrinc kereskedő, Abraham János kereskedő, hitközségi képviselő. **Magyarkanizsa:** Király Sándor dr. polgármester, Huszagh István tanácsnok, Nagy A. János városi képviselő, Werner Mihály városi képviselő. **Zenta:** Csabaffy János főjegyző, Berzenczey Domonkos főmérnök, Veres Árpád főgimnáziumi tanár. Helmbereg György főszámvevő, Rauszek Jenő főmérnök.

Filtelt gépész. A Kuria ítéletét hirdették ki a napokban Ujvidéken Szovicsevics Jása óbecsei gépész e őt, ki több társával együtt hamis adásvételi szerződést készített. Az ujvidéki törvényszék ezen bűncselekményeért 8 hónapi börtönrre ítélte, a kir. tábla 3 hónapra szállította le, melyet a kir. Kuria helybenhagyott.

Rendőrök nyugdíjaztatása. A vármegye Szalay Pál bacsbokodi, Trifunov Jeckó urszentiváni, Pergel István csurogi, Sztítás Lajos bacs-feketehegyi, Dorogi Lajos bacs-feketehegyi községi rendőröket saját kérelmükre nyugdíjazta.

A bajai tanítóképezdénél működő dr. Jankulov Boriszláv tanárt a VIII. osztályba, Kovács Ferenc segédtanárt pedig a IX. fiz. osztályba léptette elő a közoktatásügyi miniszter.

Gyászmise Temerinben. A boldogult trónörökös párért diszes gyászisteni tisztelet tartott Temerinben — mint levelezőnk írja e hó 6-án. A délszaki növényekkel díszített ravatalon a tabornoki kalap és a kard, továbbá a trónörökös emlékeztetője elhelyezve. A gyászposztóval bevont padokban jelen volt özv. Fernbach Antalné, a Matkovits család, a községi előjáróság Vermes jegyző és Tóth bíró vezetése alatt, mindkét takarékpénztár tisztviselői, az ipartestület gyászlobogó alatt, az összes tanteszületek, a helyi csendőr és rendőrség talpig díszben, az apácák intézete, Jeszenszky, Jókai, Wolzert, Fischer, Mlinszky, Ackermann községi tisztviselő, Hauer postafőnök. A gyász-misénél Mihálovits prépost celebrált diszes ornátusban, nagy papi segédlettel. Léh kántor a mise alatt Beethoven gyászénekét adta elő orgonán.

Csőd Zomborban. Scheer Henrik zombori kereskedő ellen elrendelték a csődöt.

A multság vége. Ófutakról írják lapunknak. A múlt héten éjjel Posanszki Pál és János, Szomora Mihály és Pál, Hizza György, mindannyian irmova pusztai napszamosok felöntöttek a garatra. A multság színhelye mellett elhaladt Mojzsis János és 20 éves György fia, akikkel a mulatozók kötelekenni kezdtek. Ebből aztán olyan parázs verekedés támadt, hogy egy kisebbserű háborúnak is beillt. Súlyosan megsebesült Mojzsis János és fia, könnyebben Szomora Mihály és Posanszki Pál. A verekedők ellen az eljárás megindult.

Fizetéseképtelenségek. Hauser testvérek és Weimann testvérek szabadkai cégek fizetéseképtelenségeit jelentették.

Ujvidék város kölcsöne. A törvényhatósági bizottság Matkovits Béla főispán elnökele alatt ülést tartott. A közgyűlés kimondta, hogy a kartelben álló Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és Magyar Jelzáloghitelbank ajánlatát elfogadja. Eszerint az Ujvidék és Pétervárad közötti állandó Dunahid építési céljára 2.16000 korona névértékű kölcsön, valamint az említett intézetektől felvett 2.100.000 koronás függő kölcsön viszszafelezésére szükségelt effektív 2.100.000 koronás kölcsönt 50 évi törlesztési tartamra felvesz; előzetes féléves részletekben fizetendő évi annuitás 5.7 százalék, intézeli kötelezők leszámolási árfolyama 89 százalék.

Vármegyei segélyek. A vármegye legutóbbi közgyűlésén lapunk legutóbbi számában közöltük a következő segélyeket folyósította: Barak Antal iroda s. tisztnek 200 K, Andrasits János vm. hiv. szolgának 100 K, Kohári Mihály vm. hiv. szolgának 100 K, Prokesch János ideiglenes díjnoknak 100 K, Nemes Pál vm. iroda s. tisztnek 150 K, Rickert Márton vm. irodagyakornoknak 150 K, Kovács Sándor vm. iroda s. tisztnek 200 K, Deszpi János vm. iroda s. tisztnek 200 K, Székely Simon iroda s. tisztnek 150 K, Krizsán András vm. hiv. szolgának 100 K, Hoffmann Károly nyug. vm. iroda s. tisztnek 100 K, Keresztes Béla bacs-tóvárosi községi irnoknak 250 K, Rezsitska Pál hiv. szolgának 100 K, Goretits Antal hiv. szolgának 100 K, Simits Ágoston iroda s. tisztnek 150 K, Zarubszky Gyula iroda s. tisztnek 200 K, Partics István és Wild Lipót iroda s. tisztnek 150—150 K, Dekker József iroda s. tisztnek 200 K, Kovárik István és tsai udvarosoknak 50—50 K, Feldenczer János községi rendőrnök 100 K, a vármegyei önálló legényeknek 50—50 K.

A bajai plébániaépület. Baja város tanácsa július 3-án bontotta fel a plébániaépület átalakítására beérkezett ajánlatokat. Összesen négyen pályáztak és pedig Merényi Sándor (Eperjes) 50.000 K, Spitzer és társa 66.369-05, Gyurosovitz és Wagenblatt (Baja) 56.557-98 K, Antalfi Ferenc (Baja) 68.107-49 koronával. Döntés még nem történt.

Féltve őriz minden anya kis kedvencét a nyári hőség veszedelmei ellen, melyek a csecsemők közül minden évben oly számos áldozatot követelnek, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban gyermekének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely már nemzedékről nemzedékre sok ezer esetben oly fényesen bevált és akkor nemcsak sok bánatnak veszi elejét, hanem gyermeke nagyszerű fejlődésében és gyarapodásában is gyönyörködhetik. Próbadozozokat kívánatra teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé-cég, Wien, I, Biberstrasse 161 P.

A Roheim-féle vállalkozás szanalása. A Roheim Károly és fia cég fizetési nehézségek közé jutván, az érdekelt intézetek a cégből részvénytársaságot csináltak 700.000 K törzs- és 3.2 millió korona elsőbbségi részvényvel. A részvénytársasági formában történt reorganizálás azonban nem volt alkalmas a vállalat viszonyainak gyökeres szanalására és az első üzletév olyan nagy veszteséggel zárult, hogy a vállalatnál érdekelt intézetek kénytelenek újabb szanalást eszközölni. Az új szanalás folytán megint lebelegzik az alapítóktól és újabb elsőbbségi részvényeket bocsátanak ki, amelyeket az érdekelt intézetek fognak átvenni. A hitelezők követelése körülbelül 3 és félmillió korona, a veszteség pedig körülbelül 650.000 K.

Véres verekedés Kishegyesen. Kishegyesen Pintér Antal topolyai és Lénárd Pál moholi legények ittas állapotban úgy elverték egymást, hogy véresen szállították őket haza.

Izgalmas életmentésnek voltak tanúi — mint ujvidéki levelezőnk írja — azok akik folyó hó 5-én délután vasárnapi sétaképen Ujvidékről a fahídon Péterváradra átrándultak. *Juhász* Péter vasúti vonatvezető 7 éves József nevű fia a fahid korlátja mellett a Duna kellő közepén játszott, miközben beleesett a Dunába. Óriási izgalom támadt a nagyszámu közönség körében, mert azon a helyen, ahol a baleset történt, rendkívül erős a víz árja. Szerencsére észrevette a nagy veszedelmet a fiucska öregapja is *Juhász* József, aki vámszedő a fahid pétervárad oldalán és hirtelen elhatározással a már fuldokló unokája után ugrott és kimentette. Az ősz életmentőt a közönség zajos ovációban részesítette.

Tolvaj asszonyok. Bácskossuthfalván a legutóbbi orsz. vásáron két asszony és ezeknek 10 éves leányait tetten érték, amint lopott árukat értékesíteni akartak.

A szabadkai tűzérkaktanya. Szabadka város tanácsa június 4-én tartotta meg a versenylárgyalást a Raichl Ferenc budapesti műépítész tervei szerint építendő tűzérkaszárnya és löszerraktár építésére. Ajánlatot tettek az összes munkára: Fónagy Béla és Redner Jenő 2.314.011-49, Kladek Lukács 2.379.463-40, Nagy Ferenc 2.800.151-06, Molczér Károly 2.129.258, Ottovay és Winkler 2.376.429-10, Robelly Aladár 2.312.716-65, Bäck Alajos 2.418.333, Chrestel és Gál 2.520.448-68 K-val, a kőfaragó munkára Weisinger György 149.522-85, Aprili János 150.818, Kőfaragó és márványipar r. t. 146.019-14 koronával; a tetőfedő munkára: Dohány Zoltán 76.005-68, Miskolczi és Tsa 80.047-34, Eternit művek Hatschek Lajos 89.795-95, Posnanszky és Strelitz (csak egy része facement fedéssel) 20.215 koronával; a kályhás munkára: Hirsch és Frank 29.720, Schwartz Sándor és Tsa 14.947, Kovács és Társai 13.675, Hercog Sándor Ut. 10.256-30 Koch Jenő 16.580 koronával; Rauchberger Dávid a bádogos munkára 41.390-17 a vízvezetési és csatornázási munkára 41.488-45 (VII) és 43.161-12 (VIII.) koronával. Az ajánlatokat átvizsgálják. Nagy Ferenc az ajánlatát utólag visszavonta és Molczér Károly 250.000 koronával felemelte ajánlatának végösszegét.

Bajsa állomás bővítése. A szabadka—gombos—palánkai h. é. vasut r. t. Bajsa állomás kibővítésére szükséges földterületek megszerzése végett a kisajátítási eljárást folyamatba tette; a helyszíni tárgyalás július 16-án lesz.

Letartóztatott táncitanító. Rosenberg Hermann táncitanítót az apatini csendőrség egy ifjunak ellene emelt súlyos vádjá miatt letartóztatta. Dr. Bruck védő közbenjárására ideiglenesen szabadlábra helyezték, de az eljárást folytatják ellene.

SPORT.

Labdarugás.

Bácska-Szabadkai A.C.—Szolnoki M.A.V. 4:1. Gyönyörű ezüst serlegért küzdött e két csapat. A serleget a Kiskőrösi F.E. tűzte ki annak a csapatnak, amely a propaganda mérkőzéből győztesen kerül ki. Bácska teljes l. csapatát állíthatta ki, a vakációzó diákok is szerepeltek. A csapat kitűnő formával lepte meg a közönséget. Milassinnak kevés dolga volt, a kapott goalt közvetlen közelről lötték. Kocsmár nagyszerűen, Sztipics pedig fájós lába ellenére is jól dolgozott. A halvesorban Posszert és Blesszits játéka magaslott ki. A csatársorban gyenge volt a center, de kitűnő volt a két összekötő, Marci II. és Darvas Copkó pedig jobban tenné, ha többet trainirozna és kevesebbet lármázna a mérkőz és alatt. Bácska szívósabb volt, mint a M.A.V., ezenkívül a védelme is jobb volt. A szolnokiaknál a csatársor szép összjátéka vonta magára a figyelmet. Kitűnő volt a jobb hátvéd, a centerhalf és a csatársor jobb szárnya. Biró Vámos Soma volt, aki mindkét fél teljes meglegedésére vezette a fair mérkőzést, melyet körülbelül 1000-en néztek végig. Este banket volt a csapatok és a bíró tiszteletére.

Vegyes.

Kérvénnyel fordult a Szegedi A.C. az M.L.Sz.-hez hogy felfüggesztett középcsatára Blum, a temesvári Kinizsi elleni bajnoki döntőben részt vehessen.

Gyenge lesz az ősszel a »Bácska«. Három legjobb játékos, névszerint Milassin, Marci II. és Blesszits bevonulnak katonákhoz.

Bácsalmáson pálya híján nem trainirozhatnak a BSE játékosai. A multkor már lekötött Munkás Testező Egyesületnek le kellett mondani a mérkőzést, mert a pályabérők az utolsó pillanatban 20 korona helyett 50 koronát kértek a pályáért, amit a BSC vezető emberei nem tudtak elteremteni. Ilyenek a viszonyok Bácsalmáson.

Budincs Mihály, a »Bácska« Sz.A.C. volt kitűnő játékos elsőfoku bírói minősítést nyert.

A Magyar Testgyakorlók Köre július hó 12-én Zomborba rándul és a Zombori S.E. vendége lesz. A Z.S.E.-nek határozottan közsőnnel tartozunk, amiért ily kivihetetlennek tartott attrakcióról gondoskodott. Az MTK egyébként veretlenül nyerte meg Magyarország idei bajnokságát; nagy fölénnyel és kitűnő goalarányval (50:12). Győztese lett ezenkívül a »Magyar Kupának«, hogy mily fölénnyel az már abból is kitűnik, hogy a döntőben 4:0 arányban győzött. Nyári vidéki turájának eddigi állomásain a következő győzelmeket aratta: a Kolozsvári EAC ellen 4:0, Kolozsvár város válogatott csapata ellen 9:1, a Szegedi AC ellen 9:2. Nagy érdeklődéssel várjuk tehát a ZSE-vel tartandó mérkőzést s bár fölényes győzelme el nem vitatható, mégis kitűnő teljesítmény volna a ZSE-től ha legalább egy goalt beadna a bajnokcsapat hálójába. Az MTK-nak legjobb emberei: Knapp kapus, Csüdör bal-

hátvéd, a halvesor mindhárom embere, Tauszig jobbszélső, Rácz centercsatár és Schaffer balösszekötő. A többi 3 ember Patrovits jobbhátvéd, Konrád I. jobbösszekötő és Klein vagy Owen (angol) balszélső.

A Z.S.E. 19-én a budapesti jóképességű KAOE-vel játszik.

— Rozsnyó. —

KÖZGAZDASÁG.

Lépfene. Sztapár, Bács, Turja, Szenttamás, Topolya, Órszállás, Bezsdán, Nádálja, Zsablya községeiben ezidő szerint lépfenejárvány van.

Vesztség. Topolya, Csurog, Boldogaszonyfalva községeiben vesztséget állapítottak meg.

Kotlós tyukok élleme ne csak kemény magvakból álljon, de változatosság kedvéért néha lágy eleséget is nyújtunk nekik, azonban zöldséget ne adagoljunk, mert ez könnyen hasmenést okozna, a mi hátrányos lenne a keltetésre. Az ivóvizükbe néhány rozsdás szegyet tegyünk. Ajánlatos a kotlóskok részére egy kis ládikában homokfürdőt készíteni, melyben a száraz homokba egy kis fahamut és rovarport is keverjünk, hogy így esetleg élősdű férgyeiktől megszabaduljanak. A keltető fészkekben a tojások lehetőleg szorosan egymás mellett legyenek elhelyezve, de úgy, hogy egymást ne nyomják, hogy ne szoruljanak, tehát csakis éppen hogy érintsék egymást.

A bajai közraktárban jelenleg a következő mennyiségű gabona van: *Buza* 100 mm. *rozsa* 3,400 mm, *zab* 19,000 mm, *tengeri* 16,000 mm, *liszt* 1,200 mm.

A gyümölcsstermés. *Jánoshalma*, jul. 1. Szőlőink levirágoztak folytonos zápornál, mindazonáltal szép eredményt mutatnak. A fagy alig említésre méltó kárt tett, közepes terméskilátásunk van. A gyümölcs-kivétel folyamatban van, eddig fekete és üvegmeggyet szállítunk. Most érik a kajszinbarack, ezen gyümölcsből annyi van, hogy piacunk alig lesz képes elhelyezni, most a korainak 24 fillér az ára. Nyári szilvánk is sok lesz, nálunk prágai, berlini és bécsi kereskedők vesznek.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk szerkesztője néhány hétre elutazott a fővárosból. A hozzá intézett levelekre visszaérkezése után fog válaszolni.

»Fiat lux.« Megkaptuk.

G. M., Jászfényszaru. Intézkedtünk.

R. E., Bácsalmás. Szives elnézését kérjük a tévedésért. Helyreigazítottuk.

L. F., Orgovány. Intézkedtünk.

R. B., Tittel. Ilyen szöveggel nem továbbíthatjuk.

M. K., Óverbász. Már nem tudósít bennünket.

B. P. K. Nem teljesíthetjük. Hiábavaló lenne.

Levelező, Ujvidék. K-nak megindítottuk.

O. L., Abbazia, Pension Jeanette. Intézkedtünk.

Dr. K. K., Ada. Csak hétfőn táviratozhattunk, mert előbb nem tudtunk biztosat.

Cz. J., Pacsér. Intézkedtünk.

Z. B. Boldva. Ilyen tartalmu verset nem közlünk.

B. V., Abbazia, Villa Liburnia. Intézkedtünk.

»Az ara szive.« Nem közölhető.

W. M., Zenta. Rögtön továbbítottuk.

M. B., Baja. Áadtuk. Már intézkedett is.

3985/914.

Pályázati hirdetemény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó **Petrőcz** nagyközségben nyugdíjazás folytán megürült községi

orvosi állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1600 korona törzsfizetés, a törvényes korpótlék, valamint 700 korona lakbér.

Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. é. július hó 20-ig nyújtsák be.

Ujvidék, 1914. év június hó 28-án.

Kulunchich Viktor

2-1

tb. főszolgabíró.

Községi tűzifecskendők, tűzoltó egyéni felszerelések,

szivattyúk és csövek, fürdőberendezési tárgyak, vízvezetési cikkek, öntöttvas és agyagcsövek

állandó nagy raktára.

Lichtschein Márton Fia

műszaki cikkek, 2-8

gazdasági gépek, motorok, szerszámok és szerszámgépek.

Ujvidék.

Telefon 128 szám. Sürgőnycim: Lichtschein M. Fia Ujvidék.

1148/1914.

Árverési hirdetemény.

Ókér község határában gyakorolható vadászati jog 1914. évi aug. 1-től 1920 évi július hó végéig terjedő 6 évre nyilvános árverés útján Ókér község tanácstermében, 1914. évi július hó 28-án d. e. 9 órakor bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Ókér község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ókér, 1914. évi június 30.

Wodring Ágoston

Karsay József

jegyző.

2-1

bíró.

1332/914.

Pályázati hirdetemény.

Vaskut községben 600 (hatszáz) korona évi fizetéssel javadalmazott

írnoki állásra

pályázatot hirdetek, felhívom pályázni óhajtozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám 1914. évi augusztus 15-ig terjesszék be.

Baja, 1914. június 22.

Vojnits Máté

2-1

főszolgabíró

962. szám./1914.

Pályázati hirdetemény.

Sajkásgyörgye községben **rendőrvezetői állásra.**

Pályázni óhajtozó kérvényeiket a község előljáróságához folyó évi július hó 12-ig adhatják be.

Javadalmazás: Évi 960 korona utólagos havi részletekben, ruházat és felszerelés.

Szerb, vagy más szláv nyelv tudása feltétlenül megkívánatik.

Kelt Sajkásgyörgye, 1914. évi június hó 26-án.

2-2

Előljáróság.

22 első kitüntetés
Négy állami érem.

PEF Japán emailfesték mázolóshoz
készen vakolatra, fára,
vasra

BESSEMER-festék

rozsdá elleni
vasvédő máz

Bazalt-festék

viharálló és mosható homlokzatok és szobafestési célokra.

PYRIGIT fertőtlenítő szagtalan sóalakban

BORSAJTOLÓ lakk, Kád, Zománc, Kosárbutor zománc,

protektíó-lakk, alapozó festék, parmentesítő olaj stb.

Minta mázolatok bérmentve!

3383 sz. kig. 1914.

Pályázati hirdetemény.

Lemondás folytán Sajkásszentiván községében üresedésbe jött

írnoki állásra

ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtoznak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. é. július hó 25-ig adják be. — későbbben érkező kérvények figyelembe véve nem lesznek.

Az állás javadalmazása évi 1000 korona készpénz fizetés.

Tittel, 1914. évi június hó 26-án.

Szemző János

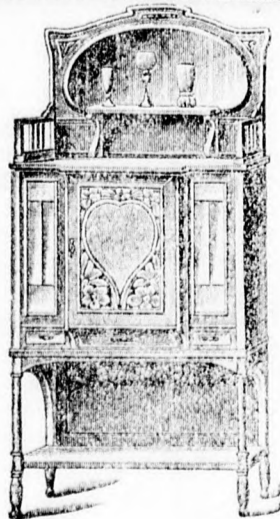
2-2

főszolgabíró.

JEGYESPÁROK FIGYELMÉBE!

MENRATH L. és FIA BÚTORHÁZA

o UJVIDÉK, KOSSUTH LAJOS-UTCA 46-48. SZÁM. o

:- Rendkívüli nagy választék mindennemű :-

bútorban,

egyszerű valamint művészies kivitelben.

Szőnyegek. — — Fügönyök.

Állandó bútorkiállítás.

==== Jutányos árak! ====

ALAPITTATOTT: 1843. — TELEFON: SZÁM 87.

Műbutorok és kárpitos különlegességek!

Óriási választékban, rendkívül olcsó árban

„HAAS MIKSA” butortermelben
BAJA.

∴ Ugyanott láthatók készen különféle minőségben ∴.

Nappal angol canapé éjjel ágy. — Nappal angol fotel éjjel ágy. — Nappal szék éjjel ágy.

Telefon szám: 143. HAAS MIKSA mübutor, kárpitos és zongora termei
BAJA, Városháztér gabonapiac.

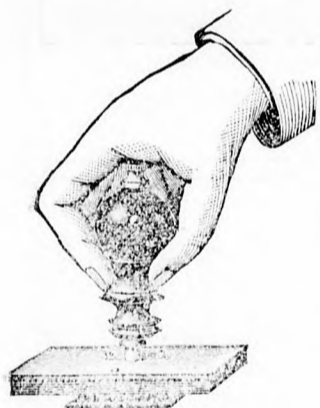
Billiárdasztalok

modernekek, újak és használtak, valamint fordíthatók. **Zeneautomaták, tivolijátékok, sorapánalok és Wertheimcassák** — jutányosan **részletfizetésre** is kaphatók. — Kivánatra árjegyzék!

Schmidt János
52—17 Bácsfeketehegy. (Telefon sz. 9)

Schäffer-szálloda Apatin. Halpaprikás minden időben rendelhető. Ujjonnan berendezett szálló villamos világítással. Közel a vasut- és hajóállomáshoz.

Bélyegzőket

pecsétnyomókat

és minden e szak-

mába vágó munkát

legjutányosabban

és leggyorsabban

készít a

M E R K U R-nyomda

U J V I D É K (Winklepalota.)

Bácsmegyében az egyedüli bélyegző készítő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Az egész vármegye tudja már,

hogyan

Soós Károly

artézi fürdője

Óbecsén

az egészségesnek és a betegek egyaránt kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! A legjobb időbeosztás

Ujvidék város

előkelő és legkellemesebb szórakozó helye a teljesen modern

APOLLÓ

(a vározháza tőszomszédságában)

TIVOLI

(a törvényszék melletti sétátéren)

mozgó-színház,

amelyben állandóan a világ nagy hírnevű és első filmgyárainak legújabb művei kerülnek bemutatásra.

Burmann Sándor UJVIDÉK.

Alapítva 1895-ben.

Vizsgázott finom-puskamives hites szakértő.

Telefon interurban 347.

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat sportcikk- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

Halsporthoz minden cikk raktáron.

Régi fegyvereket cserébe veszek.

Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes **töltények** — külföldiek is, —

valamint puskaporok raktáron.

Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

SZLÁVY OSZKÁR

vas-, szerszám és konyhaberendezési üzlete

ZOMBOR,

Kossuth Lajos (Fő-) utca 7.

(a takarékpénztár mellett)

Telefon: 15.

Állandó raktárt tart és versenyképes árak mellett szállít:

hengerelt **rud és idomvasat**, durva és finom **lemezt**, horganyozott **vaslemezt**, sodronyszegető **vashuzalt**, **fehér bádogot**, kereskedelmi öntvényt,

épület- és butorvasalásokat,

mindennemű **csavarokat, szekér- és hintótengety, lópatkót, patkósarkot**, valamint az összes **vas- és vasárucikket**

Nagy raktár:

tűzhely, kályhák konyhaberendezés és szerszámokban.

Állandó raktár:

kovács-, porosz- és kokszenben.

„Kordován”-

bőrlemez (tetőlemez), szagtalan viharálló **tűzbiztos fedéllemez.**

„Valisan”

amerikai pormentesítő **olaj** egyedüli elárúsítója Zombor és környéke részére.

Kut-furási vállalat.

Czeisel József
vállalkozó.

**Szivattyu, gépgyár, öntöde
és autógén hegesztő telep**
ZOMBOR,

Széchenyi körút 7. szám.

Augusztus elsejétől kezdve Militicsi-utca 32 sz.

Elvállalok **vízvezeték, víztelepek, gőzfűtés és fürdőszobák** berendezését.

Ugyszintén vállalok minden néven nevezendő vas munkát, ugymint: vas-szerkezetek, különféle vas-rácsokat, gazdasági és ipari gépek javítását, valamint autók és motorok javítását is.

Kutfurásokat, műkutak furását jótállás mellett végzek.

Meghívásra utazási költség megtérítése mellett bárhol készséggel megjelenek.

Helyszínén szemlét tartok és részletes felvilágosítással szolgállok.

Raab Károly
hangszerkészítő **ZOMBOR**

Telefon szám 237.

Ajánlja nagy
zongoraraktaát.

Vétel készpénzfizetés
és a legkedvezőbb rész-
letfizetés mellett is.

Förster zongorák egyedüli raktára.

FOGAK

szépsége díszje az embernek

Boelke Ugó

fogtechnikai művészete

Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 37. I.

Ajánlja a legdivatosabb kellékekkel felszerelt műtermét.

Nem kiveendő foghelyettesítés u. m. arany, platina és porcellán foghidak, német, sveici és amerikai minta szerint. — Arany, platina és porcellán koronák. — Teljesen fájdalom nélküli fogmunkálatok. Arany, porcellán, zománcz, amalgam stb. tömések. Kautsuk légnymásu fogsorok.

Minden egyes munkáért több évi jótállás.
24 évi szakbeli működésem kezességemmel a kifogástalan kivételért. 13—13

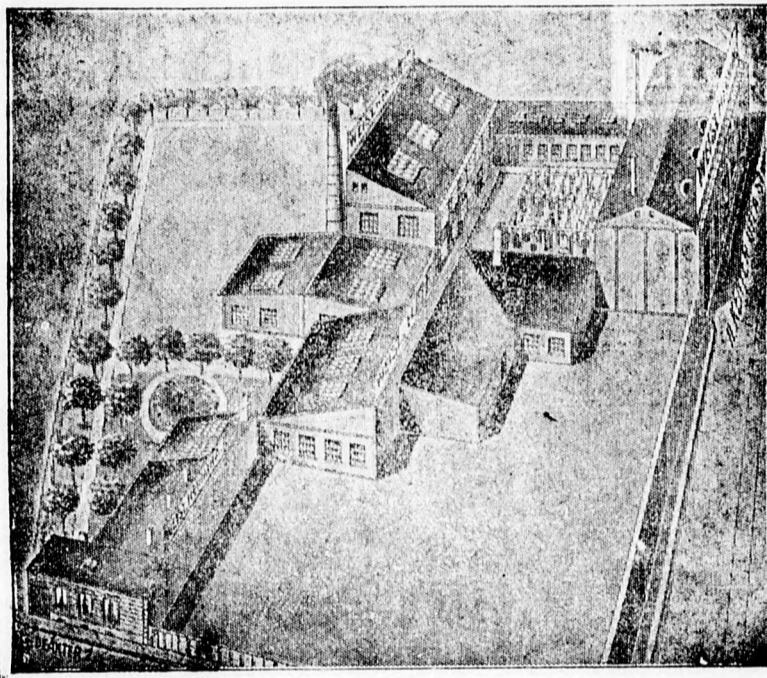
Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

WEISZ HERMINA

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY
Alapítva 1830. — Telefon 124.
ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

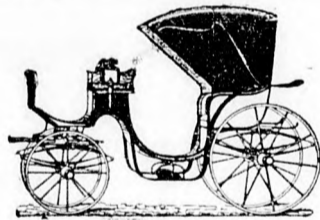
II., KENYÉR-UTCA 51. SZ.

Fest és vegyileg tisztít férfi, női- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, stét, függönyöket, napernyöket, keztyűket, stb.

Legolcsóbb árak. Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.

Telefon 134

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár.

Reich és Lebherz
UJVIDÉK, (Limán)

Luxus-hintók. üzleti és gazdasági kocsik, mentő- és halottas kocsik, omnibuszok és luxus-szánkók, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandóan készletben.

Endrei féle fiu-nevelő intézet Zenta.

Kertjében nyilvános jogu polgári fiu-iskolával. Gimnaziumi és elemi iskolai tanulók is elfogadtnak. Polgárijában I. oszt. kezdve német. A III. oszt. francia nyelv tanítás. Leggondosabb nevelés. Alapos tanítás. Zene, festés. Polgáriban ellátás és tandíj évi 900 kor. Gimnazium 700, felsősöknek 800 kor. Prospectus kívánatra. Telefon 50 2—16

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden eszakra vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmgyei Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

HUNGARIA-FÜRDŐ

ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: szerdán egész nap, hétfőn, pénteken délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.